

Brzovjavno parobrodno poročilo „Red Star Line“ Antverpen. Poštni parnik „Southwark“ „Red Star Linie,“ v Antverpenu je glasom brzovjava dne 6. maja dobro ohranjen došel v Novi-York.

Od svete Barbare v Halozah. Pred kratkem se je vršila v občini Slatina volitev za občinskega predstojnika. O tem piše neka šema v „Slov. Gospodarju“, da je neki „Štajerčev“ boter agitiral, da bi si pridobil odbornike na svojo stran. Ta slinavec, ki to piše, niti ne razume, kaj je volitev. Resnici na ljubo ti pišem ljubi „Štajerc“, da se je zvolil vrli novi naš predstojnik od 10 odbornikov, kojih vsih je 12! Samo zato se je šlo, da starega predstojnika nismo hoteli več, ker je že preveč na široko koračil in ni več hotel poznati svojih občanov. Dopisniku „Gospodarja“ se sline cedijo, da ne bode več povabljen k staremu predstojniku na purana. Ljubi „Štajerc“! tudi pri nas se je začelo svitati, čeprav še se znajdejo pri nas taki zaslepljenci, kateri tebe črtijo. Prihodnjič ti poročam, ako bode treba nekaj več od njih.

Slatinski.

Vrli nadučitelj. Ko je pretela v zadnjem času od mraza velika nesreča haložkim vinogradom, naročil je gosp. Ogorelec, nadučitelj pri sv. Barbari v Halozah šolski mladini, naj pové doma, da naj pridejo stariši k njemu, ker jih misli podučiti, kako se je treba braniti pozebljine v vinogradih. Haloški vinogradniki, kateri poznajo tega gospoda nadučitelja kot strokovnjaka poljedeljstva in vinoreje so tudi prišli na to povabilo v prav lepem številu. Gospod Ogorelec jih je podučil, da se mraz odvrne od vinogradov, ako se kuri s takimi snovmi, katere povzročujejo mnogo dima. To so tudi vsi storili in so s tem odvrnili od svojih vinogradov pretečo njim nešrečo. Čast takemu vrlinu! Kaj pa poreče k temu naprimer gosp. „častni občan“ Stoklas v Leskovcu? Kaj, ali je on morda tudi Leskovčane podučil? Kaj porečejo naši gospodje duhovniki k temu? Pa seveda greh bi bil ali vsaj neumestno, ako bi ti tudi uboge Haložane s takimi navsveti podpirali, sploh pa morda nimajo zato časa, ker je preveč dela s politiko, z agitacijami in pa z drugim. Vi gospod Ogorelec pa le tako naprej! Bog nam daj v Haloze več takih učiteljev, več takih nesebičnih, vrlih, podpiralcev naših haložkih trpinov! V imenu teh trpinov Vam izrečemo gospod nadučitelj najiskrenejšo zahvalo!

Več Haložanov.

Opozarjamo naše bralce na razglas, kateri je danes med oznanili, in katerega nam je poslala deželna sadjein vinorejska šola v Mariboru, ker je ta razglas za vsakega kmeta velike važnosti.

Zunanje novice.

Strahovita katastrofa na otoku Martinique. Odkar je Vezuv zasul rimski mesti Herkulanum in Pompeji, ni bilo tako grozne katastrofe, kakršna se je dogodila pretečeni četrtek dne 8. maja zjutraj ob 7. uri na francoskem otoku Martinique. Vse kaže, da je ta katastrofa še veliko večja, kakor je bila ona l. 1883., ko je izginil Sunda-otok Krakatau z vsem prebi-

valstvom vred. Na otoku Martinique je narava ugonobila okrog 40.000 ljudi, v tem ko se trese za svoje življenje še na stotisoče prebivalcev drugih otokov. Katastrofa na Martinique je povzročil 1350 m visoki vulkan Mont Pelée. Ta je, kolikor se ve, prvokrat bruhal l. 1762., potem l. 1792. in zadnjič 6. avgusta 1851. leta. Zadnjih 50 let ni bilo niti dima iz njega da, napolnjen je bil skoro ves čas z vodo. V obče se sodi, da je bruhanje tega vulkana samo začetek prestrahovite revolucije v notranjosti naše zemlje, katere posledice bodo občutili vsi kraji takozvanega Karabiškega morja. Otok Martinique spada k skupini Malih Antil. To je dolga vrsta otokov, ki se začne blizu južno ameriškega ozemlja z angleškim otokom Trinidad in seže do otoka Portoriko. Vsi ti otoki so vulkaničnega postanka, na vseh se nahajajo vulkani in strokovnjaki uče že davno, da tam, kjer ste sedaj mehikanski zaliv in Karaibiško morje je bila nekdanja zemlja in da je grozovita vulkanična katastrofa pred tolikimi in tolikimi leti potopila ta svet, ki je moral po obsegu biti tako velik kakor evropska Rusija. Ostala je le tanka proga, tista, ki veže severno in južno Ameriko. Na Martiniqueu ni nihče pričakoval kake katastrofe. Ljudstvo je mislilo, da so vulkani ugasnili, dokler jih ni Mont Pelée nepričakovano poučil 8. t. m. o celi zvoji grozi. Ves otok se je začel silno tresti, iz gore je bruhnil ogenj in med groznim bučanjem je bilo v najkrajšem času zasuto mesto St. Pierre z okolico vred z žarečo lavo, kamenjem in pepelom; iz vulkana je pridrla bajè tud voda ter zalila vse mesto. Le kakih 30 oseb se je rešilo na francoski parnik, dočim je izgubilo življenje na 40.000 oseb, med njimi nad 1000 Evropejcev, pesebno Francozov in Angležev. Vse blizu obrežja se nahajajoče ladje — 18 na številu — so se vžgale ter se potopile z vsem moštvom. Pozneje so skušali nekateri parniki bližati se nesrečnemu otoku, toda videli so le od daleč kup pepela na mestu glavnega mesta, od koder se je vzdigal dim in plamen. Na obrežju so ležali križem mrtveci, ki so se se bili hoteli rešiti na ladje. Francosko kolonijalno ministerstvo je poslalo pol milijona frankov za prvo pomoč, a na svojih poslopih je razvesilo črne zastave v znak žalosti. O katastrofi se ve sedaj samo to, kar so brzovjavno sporočili kapitani raznih parobrodov, ki so se mudili v St. Pierre. Angleški parobrod „Esk“ se je peljal pet milj daleč mimo otoka Martinique, ko ga je obsul pravi dež samega pepela. Kapitan je odposlal čoln proti otoku, a mornarji so videli same plamene in se niso upali iti do kopnega. Tudi kapitan francoske križarke „Suchet“ poroča, da je bilo mesto St. Pierre v četrtek popoldne popolnoma v ognju, da je uničeno mesto in vsa okolica. Ta kapitan sodi, da je okrog 40.000 ljudi ponesrečilo. Kapitan parnika „Roddam“ javlja, da je bilo med katastrofo kakor v peklju. Goreča lava je padala kakor toča, 12 mož njegovega parnika je ponesrečilo; dva mornarja sta od strahu zblaznela, skočila v morje in utonila. Francoski parnik „Pouyer-Quartier“ je doslej pripeljal v Fort de France 450 rešenih ljudi in se vrnil v

St. Piére, da poišče, če je še kdo drugi utekel smrti. Med ponesrečenci sta tudi guverner Monttes in vojni zapovednik Gerbaut. Samo jedno vas, Morne-Rouge, ni zadela katastrofa, in se sodi, da so tja zbežali tisti, ki so se mogli rešiti. Francoska vlada je takoj poskrbela, da se pripelje živeža na Martinique in da se začne obsežna rešilna akcija. Tudi na drugih antilskih otokih so začeli vulkani delati. Ponekod so med otoki pretrgani kabli, vulkani bruhajo in zemlja se tresse. Iz poročil, ki jih je dobila angleška vlada, se vidi, kako velika da je nevarnost. Velika katastrofa se je morala primeriti na otoku Saint-Vincent, kajti vulkanični pepel je zapadel celo na sosednem otoku Barbados in traja ta pepelnati dež še vedno. Barbados je od St. Vincenta tako oddaljen, da vozijo parniki 12 ur. Tudi otok St. Vincent je vulkaničen. Prebivalcev ima 44.000. Iz St. Lucie se javlja, da se je na tem otoku doslej 30 oseb ponesrečilo. Potresi in vulkanični izbruhi so se tudi primerili na otokih Guadeloupe in Dominik. Prebivalci teh in drugih otokov milo prosijo ameriške kapitane, naj jih popeljejo proč. Seveda je le malokdo tako srečen, da to doseže.

Angleži in Buri. Delareyeva žena je morala na ukaz lorda Methuena zapustiti svoje stanovanje, in zdaj blodi že čez 12 mesecev s svojimi šesterimi otroki brez zavetja po deželi. Delareyeva mati, 83letna starka, je med jetniki. Vzeli so jej vso živino ter zažgali stavovanje. Delarey pa je zdaj velikodušno izpustil Methuena iz jetništva ter je poskrbel, da more zanj njegova žena sama skrbeti. To je pač lep izgled maščevalnosti! In take ljudi hočejo Angleži podjarmiti?

Tatinska „nuna.“ Iz Peterburga poročajo, da so v Orlu zaprli neko nuno, ki je bila že tri leta v samostanu, ker je ukradla 10 rubljev. Soprogi nekega policijskega uradnika je bilo naročeno, naj nuno preišče. Žena je kar okamnela, ko je dognala, da je „nuna“ — moškega spola. Tat je neki Ivan Drikin iz Tule!

Vojna v miru. Iz Bresta poročajo, da je med vajami vojna ladija bombardirala celo uro mesto Vamaret, ne da bi bil to poveljnik zapazil. Meščani so dajali razna znamenja brez vspeha. V mestu je vladal grozen strah, ko so letele na hiše kroglice. Poveljnik pač ne dobi reda, nego — ječo!

Vstaja kmetov v južni Rusiji. V južni Rusiji se upira velika množica kmetov proti obstoječemu državnemu redu. Vlada je že mnogo vojaštva odposlala v te kraje, da bi napravila mir, a vendar še se to ni posrečilo. Vzrok upora je iskati najbolj v prevelikih davčnih zahtevah in v splošnem siromaštvu ruskih kmetov.

Srečko za krono. V Moravski Ostravi je v gostilni prodal neki odvetnik srečko (loz) državne dobrodelne loterije za krono nekemu poslovodji. Srečkanje se je vršilo prejšnjega dne, a odvetniku se ni ljubilo pogledati v listo izžrebanih števil, ker je bil prepričan, da ni „zadel“. Poslovodja pa je takoj poiskal listo, jo pregledal in vpričo odvetnika konstatiral, da je

dobil — 2000 kron. Odvetnik je šel baje sila slabe volje spat!

104-let star berač je umrl te dni. v vasi Spaskaja na Ruskem. Bil je beračev sin ter je beračil tudi sam že od mladega, a v vlogi pohabljenca, slepca, mutca itd. Trikrat je poskusil delati, a je svoj sklep vselej opustil, ker je bilo beračenje plodonosnejše. Svojega priimka ni poznal. Zato je kradel potne listke ter nosil vedno drugačno ime. Devetkrat se je oženil, a vselej ženo in otroke zapustil, kadar se jih je naveličal. Godilo se mu je dosti dobro, zato je dosegel 104. leto.

Poročilo o požaru. Poveljnik neke deželne kmečke požarne brambe je poslal zvezi sledeče poročilo: „Ogenj nastal je vsled blaznosti Jos. Nagela ali ker so se otroci porabljali za krmljenje živine. Zvonilo in trobilo se je pravilno. Pogorelec ni mogel gasiti, ker ni imel vode in ker tudi ni bil doma. Ena požarna bramba je prišla poldrugi kilometer do pogorišča, tam pa se je obrnila domov. Pogorišče je bilo razsvetljeno z dvema svetilkama in z enim žandarmom. Plamen se je vil okoli cele strehe. Ko je prišla požarna bramba iz V., nagnilo se je tudi sleme goreče hiše in celo poslopje je stalo sredi plamena. Gasilne stroje so pitali najprvo z gnojnico poškodovanega, pozneje so dobili vodo od nosečih deklic s tem, da so iste sipali v brizgalne in tudi po sesanju požarne brambe na hidroforu. S sosednje hiše je brizgal plezač Fröhlich v krepkih curkih svojo vodo in vse sosedove luknje so se zatlačile z gnojem. Rešili so eno omaro in eno kravo, ki je bila ukradena. Dekla je rešila svoje nago življenje v sami srajci. Nekega moža je oblizal ogenj na ušesu, ki mu je štrlelo iz čelade. Predpisani požar je poučil, da brizgalnica ne sme biti shranjena tako daleč proč od pogorišča, ker da so gasilci večinoma zabavljaji.“ Zares čudno, smešno poročilo!

Čuden slučaj. Na Dunaju je stavila nedavno perica Schwarzinger v loterijo tri številke; toda dobila ni ničesar. V svoji sveti jezi je zagnala loterijski listek skozi okno. Ko pa je naslednjega dne odprla okno, jej je prinesel veter v sobo zopet stari loterijski listek. Stavila je iznova prav iste številke in sedaj je dobila 15.000 kron.

Prepozno. 22. aprila zvečer so slišali ljudje, ki so šli skozi Bois de Vincennes, troje zaporednih strelav. Našli so 35 let starega elegantnege gospoda, ki se je bil ravnokar ustrelil. Samomorilec je bil Emil P., sin bogate rodbine, ki pa je zaigral vse svoje imetje. Pustil je listek, na katerega je zapisal, da ne more živeti, ker nima nobenega denarja več. Policija pa je dognala, da je baš tistega dne, ko se je ustrelil, poddedoval po svoji teti v Barceloki 400.000 frankov. Vest pa je došla prepozno; dedič je bil že mrtev.

Starinsko jajce. Pri podiranju cerkve v Lalinde na Francoskem so našli vzdidano popolnoma ohranjeno jajce. Ker pa je cerkev iz enajstega stoletja, je bilo vzdidano jajce celih 900 let. Za tako občutljivo stvarico gotovo lepa starost! Poročevalec pa vendar dvomi, da bi bilo še dobro za — cvrtje.

Orožniki — tatovi. Kakor poročajo iz Aten, so pogrešili v kraljevi vili „Dekelia“ v Datoionu dragoceno stvar. Tatovomso prišli kmalu na sled. Tatvino je izvršilo pet brožnikov, kateri so imeli stražiti vilo.

Brivec v kletki z levom. TV Izverinjaku, v Wrehamju na Angležkem, se je pustil krotitelj levov obriti v kletki. Dolgo je zaman iskala brijača, sledajoč pa se je vendar neki predrznež zglasil. Brivec je bil pri svojem delu povsem miren, le pa se ni ganil, zdelo se je celo, da bese je kralj živali. Dolgočasij, ker je med brivčevim delom večkrat zehnil.

Živa žaba v želodcu. Ameriški časniki pišejo Minolo soboto so v bolnici St. Charine v New Yorku operirali nekó. gospo in v njenem želodcu so našli živo žabičo. Gospa ozdravila. Žaba je gospa brez dvoma iz vode zavžila, takrat je bila ničevno majhna. Razvila se je v želodcu.

S križem in trnjevo krono na glavi je korakal nedavno po ulicah Pratorije mož v spremstvu vojakov in policije. Revez, blažen Italijan, si domišlja, da je Kristus, tori da bo križan v Abesiniji. Obleden je bil prav tako kakor Kristus na vseh „križevih potih“. Reveža so vtaknili v blaznico, kjer vedno molči.

Veseli „Štajerc“.

Sidlan očad in mese. Dva prijatelja, katera sta obhajala svoj god, sta se ga v krčmi prav pošteno navlekla. Ko se vendar že pozno v noč odpravita na pot proti domu, sijal je najlepše mesec z neba. Eden od obeh reče: „Joj! kako lepo sveti solnce!“ Drugi: „Kaj solnce? to ni solnce, to je mesec!“ Tako se pričkata in naposled nobeden ne ve, ali mesec ali solnce sveti. Ko se njuna bliža neki človek, toraj skloneta njega o tej zadevi povprašati, naj njuna on razsodi, je li solnce ali mesec. „Gospod! reče, toraj prvi, povejte nama, je to solnce ali mesec!“ Ta pa njuna odgovori: „Ne zamerita gospoda, jaz ne vem, jaz nisem iz tega kraja!“

So d e c. Koliko so na priliko bili vredni črevlji, kateri so vam bili ukradeni?

To žitelj: „12 kronc so veljali novi, a dvakrat sem je dal popraviti in vsigdar sem placal po tri krome, toraj so bili vredni 18 kron.“

T o n č e k: „Ti Franček mi povej kaj pomeni petelin na cerkvenem stolpu?“

F r a n č e k: „Ves Tonček! toti petelin pomeni to, da gospod župnik tudi radi piceke imajo!“

Bežal je cigan z ukradjenjo gosko, a gospodar goske bežal je za njim in kričal: „Čakaj me cigan!“ Čiganih: „Čakajte vi! Vas nikdó ne tira!“

Gospodarske stvari.

Strupena rosa ali peronospora na trtah. Ta bolezen je že povsodi razširjena, ter dela ogromno škodo, kjer se le pokaže. Ona dela škodo na grozdju, najbolj

pa tudi listju. Listje napadeno od strupene rose, se kmalu posuši. Ta bolezen napada vse trte razen nekaterih amerikank, pa ne vseh enako močno. Strupena rosa je gliva, ki srka sok iz listov in jagod. Gliva pride na zgornjo stran lista, potem se zajé, in na spodnji strani se prikaže, v podobi tenkih vejic, in dim na koncih teh vejic nastavlja seme (tros), ki pada, kadar dozorí, na spodnje liste, ali ga odnese veter na sosednje, uskamor se zajete, ter nadaljuje svojo škodo. Ako se toraj glivica izaje v list, kaj, kadar na spodnji strani lista, ob listnih žilah, opazimo majhne podolgate ali okrogle sive proge, ali če list gledamo proti solncu, in opazimo madeže oljčne barve, ki pozneje postanejo rdeči, je že napaden, in potem škropljenje ničone koristi. Škropiti je treba še predno se opazijo te liše in madeži, tj. predno bolezen nastopi. Kdor škropljenje zanemarija, dela to svojo škodo. Rudeči madeži niso vselej znak strupene rose, ampak lahko nastanejo tudi vsled isolčnih žarkov, pripekajočih na mokri list. Tih so le rdeči, nimajo oljčne barve in ne sivih prog, ter se prav kmalu posuše. Vso stvar natančno popisovati v ošedanjih razmerah ni potrebno, kajti ta bolezen je vsakomur dovolj znana. Kdor hoče doseči pravi uspeh, naj se drži naslednjih pravil. Škropljenje se mora začeti zgodaj, še pred cvetjem, kadar trta napravi 4 do 6 listov, tj. j. meseca maj. Škropi naj se s takimi škropilnicami, ki prav fino razpršujejo tekočino. Pri škropljenju naj se pazi, da bode vsak list dobro poškopljen, in sicer na zgornji strani. Ob prav vročih urah, tj. od 11 ure dopoldne do 3 ure popoldne, kakor tudi tedaj, kadar je na listih rosa, naj se nikar ne škropi, kajti ob rosi se tekočina preveč stanjša in odteče, če škropimo v vročini, pa solnce ožge listje. Modra galica (in apno) naj bode ta v pravem razmerju. Na 1 hl (100 l) vode se vzame 1 1/2 do 2 kg modre galice (ne zelene galice, ker ta listje ožge) in 1 1/2 do 2 1/2 kg ugašenega apna. Apno ne sme biti že suho, t. j. biti mora tako, ki ni dolgo časa bilo na zraku, marveč vedno pod vodo ali zakopano globoko v zemlji. Apno se na zraku zopet nazvame v ogljikove kisline in postane vsled tega prav malo sposobno za porabo. Da je dovolj apna, se spozna takole: Zmes se pusti par ur, da se usede, potem se odstrani vrhnja mrena in tekočina se zajema s kozarcem; če je čista, je to znamenje, da je dovolj apna v razstopini, če je pa še motna (visnjeva), je treba dodati še nekoliko apna. Boli natančno se določi, kdaj je dovolj apna, če se v tekočino pomoči košček rdečega lakmusovega papirja in ta povišni. Sama galica, brez apna, ožge liste, če je pa preveč apna se pa raztopina ne prime tako dobro in vsak dež jo spere z listov. Če dežuje malo po škropljenju (1/2 dneva), je treba iznova poškopiti. Drugič naj se škropi čez 4-5 tednov (torej meseca junija), ko je trta napravila več novih listov, ki jih je treba popolnoma poškopiti; na že poškopljene liste se ni treba toliko ozirati. Tretjič naj se škropi meseca avgusta. Za vsak škropljenje se vzame galice in apna v gori navedenem razmerju. Če se škropljenje opusti, listje zgodaj odpade, grozdje ne dozorí, in trgatavo da le